

Efektívna verejná správa

SOCIÁLNA OBLASŤ

Sprievodca požiadavkami na poskytovanie
sociálnych služieb

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Vážená pani primátorka / Vážení pán primátor
Vážená pani starostka / Vážení pán starosta

Mestá a obce nepochybne zohrávajú dôležitú úlohu v ekonomickom živote a v poskytovaní verejných služieb na miestnej a následne regionálnej úrovni. V záujme dosahovania strategických cieľov územia a v snahe zvýšiť efektivitu a výkonnosť súčasného potenciálu jednotlivých obcí nášho regiónu sme sa v roku 2020 úspešne zapojili do projektu „Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík v samosprávach okresu Lučenec“ (Európsky sociálny fond, OP Efektívna verejná správa), ktorý zastrešuje Mesto Fil'akovo a jeho Partner Obec Tomášovce.

Aktivity tohto projektu prebiehajú s dôrazom na podporu medziobecnej spolupráce, ktorá je jednou z kľúčových podmienok posilnenia miestnej úrovne územnej samospráv. Ak obce a mestá nebudú ochotné alebo schopné spolupracovať pri výkone svojich kompetencií, nenaplní sa jeden zo základných cieľov - efektivnosť verejnej správy. Všetky samosprávy disponujú rovnakými kompetenciami bez ohľadu na počet obyvateľov, hospodársky potenciál i daňovú a ekonomickú silu. Je známe, že mnohé obce na území okresu mesta Lučenec nemajú vypracované základné strategické dokumenty a zároveň tieto obce v dôsledku nedostatku personálnych a finančných kapacít, nie sú schopné uchádzať sa o žiadnu výzvu vyhlásenú na národnej alebo nadnárodnej, príj. európskej úrovni, ktorá by pomohla rozvoju ich obce. Zároveň je potrebné podporovať odstraňovanie medziregionálnych rozdielov.

Zmluva o poskytnutí grantu na tento projekt bola zverejnená 16.04.2021 a jej implementácia začala 01.05.2021. Hlavné aktivity, ktoré vychádzajú z územne platných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja, akčnými plánmi a pod. v programovacom období 2014-2020 ako aj 2020-2027, tohto projektu sú tri:

- Vypracovanie koncepčných, analytických a metodických materiálov pre potreby skvalitnenia a zefektívnenia verejných politík v oblastiach úsekov výkonu originálnych a prenesených kompetencií samospráv. Ide o 5 najzložitejších kompetencií v oblastiach: Stavebné konanie, Ochrana životného prostredia s dôrazom na nakladanie s odpadom, Školstvo, Sociálne služby a Cestovný ruch.
- Vyhľadávanie možností zapájania sa do aktuálnych národných a nadnárodných výziev. Manažovanie a metodická podpora pri vypracovaní projektov ako aj pri ich implementácii.
- Koordinácia a metodická podpora pre opatrenia na analýzu, aktualizáciu a tvorbu strategických a koncepčných dokumentov nevyhnutných k rozvoju samospráv okresu Lučenec, predovšetkým pomoc pri tvorbe programov rozvoja obcí.

Vyššie popísané aktivity zastrešuje odborný personál v 2 kanceláriách – vo Fil'akove (na Mestskom úrade) a v Tomášovciach (na Obecnom úrade). Tento regionálny manažment sa usiluje o zladenie záujmov všetkých aktérov tak, aby ich aktivity viedli k rozvoju celého regiónu. So správnym plánovaním a pri efektívnom využívaní svojho potenciálu, môžu samosprávy zlepšiť svoju funkčnosť a zvýšiť životnú úroveň svojich obyvateľov.

Viac informácií – www.evsnovohrad.sk, www.reformuj.sk

SOCIÁLNA OBLASŤ

Sprievodca požiadavkami na poskytovanie sociálnych služieb

Obsah

ÚVOD

3

I. ČASŤ

Sociálna služba

4

II. ČASŤ

Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu a zabezpečenie poskytovania sociálnej služby

5

III. ČASŤ

Zákon 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

12

Kde začať? Ako požiadať o preukaz ŤZP?

13

Kto má nárok na opatrovateľský príspevok a ako ho získať?

15

Ako získať parkovací preukaz

18

Kedy a ako sa poskytne peňažný príspevok na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky a na úpravu pomôcky

19

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie

22

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia

23

Peňažný príspevok na prepravu

24

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

27

Úvod

V každom období života potrebujú ľudia s niečím pomôcť. Či už sú to malé deti, dospelávajúci, dospelí alebo seniori. V každom veku je tá pomoc odlišná, ale aj v niečom rovnaká. Nie vždy je pomoc vítaná, ale ak sa dodržia správne kroky, je to ľahšie. Najmä u seniorov to býva problém, keďže nie vždy si uvedomujú, že pomoc skutočne potrebujú.

Každý z nás sa v živote môže ocitnúť v situácii, kedy sa musí postarať o člena rodiny, ktorý to už nedokáže sám.

Opatrovanie člena rodiny je možné zabezpečiť opatovaním v domácom prostredí alebo umiestnením v zariadení sociálnych služieb. Opatrovanie v niektorých prípadoch vyžaduje odchod zo zamestnania, presťahovanie sa a iné životné zmeny, ktoré sa výrazne dotknú opatrovateľa aj opatrovaného. Práve možnosť opatrovať člena rodiny v domácom prostredí je pre mnohé rodiny jedinou schodnou cestou. Cena za pobyt v zariadení sociálnych služieb s 24-hodinovou starostlivosťou je často výrazne vyššia, než dôchodok osoby vyžadujúcej ta-

kýto druh starostlivosti. Každý nemá možnosť dofinancovať si chýbajúcu sumu za pobyt v zariadení z úspor či s pomocou rodiny a treba myslieť aj na ďalšie výdavky, ako sú napríklad lieky.

Zostať v domácom prostredí, spoľahnúť sa na opatrovanie od svojich detí alebo iných príbuzných, je tak jedinou možnosťou pre ľudí, ktorí nemajú finančné prostriedky na pobyt v zariadení sociálnych služieb. Finančný príspevok na opatrovanie pomáha zabezpečiť náhradu príjmu opatrovateľovi, ktorý sa stará o svojho blízkeho.

V prípade, ak starostlivosť o vašu milovanú osobu v seniorskom veku z nejakého dôvodu nie je vo vašich silách, môžete využiť pomoc niektorého zo zariadení sociálnych služieb. A to v prípade, ak potrebujete pomôcť dočasne, počas určitej časti dňa, ale aj v prípade potreby trvalej 24 hodinovej starostlivosti.

Nech už sa rozhodnete akokoľvek, je dôležité, aby bol váš blízky spokojný, a aby bol v čo najlepšíh ru-kách.

I. ČASŤ

1. Zákon č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

2. Čo je sociálna služba?

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť, ďalšia činnosť alebo súbor činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

3. Čo je nepriaznivá sociálna situácia?

Nepriaznivá sociálna situácia je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojenie základných životných potrieb
- pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovърšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- pre zotrúvanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

4. Účastníci právnych vzťahov pod-

ľa zákona 448/2008 Z.z.

- prijímateľ – fyzická osoba, ktorej sa poskytuje sociálna služba (ďalej len „FO“)
- poskytovateľ sociálnej služby – obec/mesto, právnická osoba zriadená obcou/mestom alebo založená obcou/mestom, právnická osoba zriadená alebo založená vyšším územným celkom (verejný poskytovateľ) a iná osoba (neverejný poskytovateľ).
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- obec, mesto
- vyšší územný celok (ďalej len „VÚC“)
- partnerstvo – zoskupenie osôb vytvorené na účel realizácie projektov alebo programov na predchádzanie vzniku alebo zmiernenie nepriaznivých sociálnych situácií FO lebo na riešenie týchto situácií a projekty alebo programy komunitnej práce. Môže byť vytvorené najmä obcou/mestom, VÚC, Úradom práce sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR), zástupcami komunity a inou osobou.
Obec/mesto a VÚC v rozsahu svojej

pôsobnosti zabezpečuje dostupnosť sociálnej služby pre FO, ktorá je odkázaná na sociálnu službu, a právo výberu sociálnej služby za podmienok ustanovených zákonom 448/2008 Z.z.

5. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovърšenia dôchodkového veku sú:

- poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre FO, ktoré sú odkázané na pomoc inej FO, a pre FO, ktoré dovърšili dôchodkový vek, ktorými sú:
 - zariadenie podporovaného bývania,
 - zariadenie pre seniorov,
 - zariadenie opatrovateľskej služby,
 - rehabilitačné stredisko,
 - domov sociálnych služieb,
 - špecializované zariadenie,
 - denný stacionár,
- domáca opatrovateľská služba,
- prepravná služba,
- požičiavanie pomôcok.

II. ČASŤ

1. Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu a zabezpečenie poskytovania sociálnej služby – ako a kde začať riešiť životnú situáciu pri umiestnení seniora

V živote človeka niekedy nastanú situácie, kedy potrebuje pomoc iných.

V tejto situácii Vám obce/mestá a VÚC poskytnú pomoc prostredníctvom sociálneho poradenstva. Sociálne poradenstvo je zamerané na posúdenie povahy problému, odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej pomoci.

Kompetencie obcí/miest a VÚC

upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, ktoré môžeme rozdeliť na starostlivosť o seniorov a starostlivosť o zdravotne postihnutých.

2. Sociálne služby v kompetencii miest a obcí. V prípade, že občan, ktorému majú byť poskytované sociálne služby je v seniorskom veku, je potrebné obrátiť sa s požiadavkou na obecný/mestský úrad v mieste svojho trvalého pobytu. Zákon 448/2008 Z.z.

- zariadenie pre seniorov,
- zariadenie opatrovateľskej služby,
- denný stacionár,
- prepravná služba,
- opatrovateľská služba,
- odľahčovacia služba.

3. Sociálne služby v kompetencii VÚC. V prípade, že ide o občana so zdravotným postihnutím, užitočné informácie a sociálne poradenstvo Vám poskytne VÚC podľa miesta trvalého pobytu.

- zariadenie podporovaného bývania,
- rehabilitačné stredisko,
- domov sociálnych služieb,
- špecializované zariadenie.

V nasledujúcich riadkoch vám priňáme manuál, ako postupovať pri vybavovaní dokladov potrebných k umiestneniu v rôznych zariadeniach sociálnych služieb.

4. Aby mohla byť občanovi poskytovaná niektorá z vyššie uvedených sociálnych služieb, je potrebné:

- požiadať o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu mesto/obec alebo VÚC,
- požiadať o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

5. Kto môže požiadať o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu a o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby?

- samotný občan,
- zákonný zástupca – pri maloletých deťoch,
- opatrovník – ak bola FO súdom zbavená spôsobilosti na právne úkony (je potrebné doložiť právoplatný rozsudok okresného súdu, ktorým bola FO pozbavená spôsobilosti na právne úkony a uznesenie okresného súdu, ktorým bol ustanovený opatrovník),
- osoba splnomocnená – notárom, matričným úradom overené generálne plnomocenstvo,
- iná osoba – ak FO nemôže sama podať žiadosť pre nepriaznivý zdravotný stav (je v zmysle § 92 ods. 6 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách potrebné doložiť potvrdenie ošetrojúceho lekára o nepriaznivom zdravotnom stave).

6. Povinnosť podpisovania žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu

Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, aj žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby nie je možné podávať anonymne, t. j.

musia byť podpísané žiadateľom.

V prípade ak občan (žiadateľ) vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sám podať, podpísať žiadosť, môže s jeho súhlasom a na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára o zdravotnom stave tohto občana podať žiadosť iná osoba (napr. manžel, manželka, rodičia a jeho deti), ak sú spôsobilí na právne úkony.

Je potrebné predložiť potvrdenie lekára, v ktorom potvrdzuje, že žiadateľ vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sám podať, podpísať žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. V prípade, že posudzovaná osoba splnomocnila FO a má generálne plnomocenstvo overené notárom alebo na matričnom úrade, je potrebné predložiť kópiu. V prípade, že je posudzovaná FO pozbavená spôsobilosti na právne úkony, žiadosť o posúdenie podpíše súdom ustanovený opatrovník. V tomto prípade je nevyhnutné doložiť kópiu rozsudku súdu o pozbavení spôsobilosti občana na právne úkony a kópiu listiny o ustanovení opatrovníka.

Rada: zdravotný stav občana sa bude len zhoršovať a preto odporúčame mať generálne plnomocenstvo na všetky právne úkony, overené notárom alebo na matričnom úrade

7. Kto vydáva Posudok o odkázanosti na sociálnu službu (ďalej len „posudok“) a Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu (ďalej len „rozhodnutie“)?

Obec/mesto alebo VÚC, záleží od druhu sociálnej služby.

8. Ako postupovať pri žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v kompetencii obce/mesta?

a) navštíviť obecný/mestský úrad podľa trvalého bydliska žiadateľa – vypýtať „Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu“.

K žiadosti je potrebné doložiť:

- doklad poskytovateľa zdravotnej starostlivosti dokumentujúci aktuálny zdravotný stav posudzovanej osoby, nie starší ako 6 mesiacov (odborný lekársky nálezh, prepúšťacia správa a pod.),

- posudok a právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu vydaný inou obcou alebo iným VÚC, ak bol tento vydaný,

- kópiu právoplatného rozsudku súdu o zbavení spôsobilosti na právne úkony (ak bol vydaný),

- kópiu posudku vydaný ÚPSVaR na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ŤZP, ak je jeho obsahom aj posúdenie stupňa odkázanosti fyzickej osoby.

b) podpísanú žiadosť a vyplnený lekársky nálezh vrátiť na obecný/mestský úrad a na základe žiadosti, sociálneho posudku, ktorý vypracuje sociálna pracovníčka obce/mesta a zdravotného posudku, ktorý vypracuje geriatier, sa vypracuje Posudok o odkázanosti na sociálnu službu a Rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, na základe, ktorého môže byť žiadateľ

umiestnený v zariadení sociálnych služieb.

c) posudok o odkázanosti na sociálnu službu a rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu obec/mesto zasiela FO, ktorá požiadala o posúdenie odkázanosti poštou doporučené a do vlastných rúk alebo môže prevziať osobne na obecnom/mestskom úrade.

d) po doručení rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu je potrebné rozhodnutie správoplatniť. Ak je rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu právoplatné, FO môže požiadať o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

f) rozhodnutie nadobudne právoplatnosť po podpísaní tlačiva „Zápisnica o vzdaní sa práva na odvolanie“ na obecnom/mestskom úrade.

9. Ako VÚC postupuje pri žiadosti o posúdení odkázanosti na sociálnu službu?

a) Na Banskobystrický samosprávny kraj (ďalej len „BBSK“) je potrebné doručiť Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu

b) Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu je potrebné doručiť na BBSK osobne cez podateľňu, poštou alebo elektronicky prostredníctvom zriadenej elektronickej schránky.

c) K žiadosti o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu je potrebné doložiť:

- doklad poskytovateľa zdravotnej starostlivosti dokumentujúci aktuálny zdravotný stav posudzovanej osoby,

nie starší ako 6 mesiacov (odborný lekársky nález, prepúšťacia správa a pod.); v prípade žiadosti o posúdenie v špecializovanom zariadení je potrebné okrem iných lekárskeho nálezu doložiť aj doklad o psychiatrickom, resp. neurologickom vyšetrení,

- kópiu posudku o odkázanosti na sociálnu službu (ak bol vydaný obcou alebo iným VÚC) alebo komplexný posudok vydaný ÚPSVaR na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ŤZP,

- kópiu právoplatného rozsudku súdu o zbavení spôsobilosti na právne úkony (ak bol vydaný),

d) Žiadosť o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu musí byť vlastnoručne podpísaná FO, ktorá o posúdenie žiada. Ak tá vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sama podať žiadosť o posúdenie, môže v jej mene, a na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára o zdravotnom stave tejto FO, podať žiadosť o posúdenie alebo udeliť súhlas aj iná fyzická osoba.

e) Následne BBSK vykoná zdravotnú posudkovú činnosť a vypracuje zdravotný posudok.

Zároveň BBSK vykoná sociálnu posudkovú činnosť a vydá sociálny posudok.

f) Na základe zdravotného posudku a sociálneho posudku BBSK vyhotoví posudok o odkázanosti na sociálnu službu a vydá rozhodnutie o tom, či FO je alebo nie je odkázaná na sociálnu službu.

g) Posudok o odkázanosti na sociálnu

službu a rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu BBSK zasiela FO, ktorá požiadala o posúdenie odkázanosti, poštou doporučené a do vlastných rúk.

h) Po doručení rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu je potrebné rozhodnutie správoplatniť. Ak je rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu právoplatné, FO môže požiadať o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

i) Rozhodnutie nadobudne právoplatnosť podpísaním tlačiva „Zápisnica o vzdaní sa práva na odvolanie“.

10. Ak sa FO začne poskytovať sociálna služba bez posúdenia odkázanosti na sociálnu službu (ako „samoplatcovi“), môže táto osoba aj v priebehu poskytovania sociálnej služby požiadať o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu?

FO môže BBSK kedykoľvek požiadať o posúdenie odkázanosti na vybraný druh sociálnej služby. Neprihliada sa na to, či sa mu už sociálna služba poskytuje.

11. Aká je lehota na vydanie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu?

Zákon o sociálnych službách ustanovuje lehotu na vybavenie 30 dní odo dňa doručenia žiadosti o posúdenie. V zložitejších prípadoch je lehota na vybavenie 60 dní odo dňa doručenia žiadosti o posúdenie.

12. Ako postupovať po vydaní rozhodnutia od VÚC?

- Ak má FO právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu a má záujem o poskytovanie alebo zabezpečovanie sociálnej služby s finančnou podporou z verejných prostriedkov, doručí na BBSK Žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby.

- V žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby musia byť vyplnené osobné údaje FO, ktorej sa má poskytovať sociálna služba, názov poskytovateľa sociálnej služby a miesto poskytovania sociálnej služby. Každá FO má v zmysle zákona o sociálnych službách právo výberu poskytovateľa sociálnej služby a poskytovateľ sociálnej služby musí byť na žiadosti o zabezpečenie uvedený. Ďalej je potrebné na žiadosti o zabezpečenie uviesť druh a formu sociálnej služby, predpokladaný deň začatia a čas po-

skytovania sociálnej služby.

- K žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby je potrebné priložiť kópiu právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu a kópiu posudku o odkázanosti na sociálnu službu.

- Žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby je potrebné spolu s kópiou právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu a s kópiou posudku o odkázanosti na sociálnu službu doručiť na BBSK osobne cez podateľňu, poštou alebo elektronicky prostredníctvom zriadenej elektronickej schránky.

Žiadosť o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby musí byť vlastnoručne podpísaná FO, ktorej má byť poskytovanie sociálnej služby zabezpečené. Ak tá vzhľadom na svoj zdravotný stav nemôže sama podať žiadosť o zabezpečenie, môže v jej mene, a na základe potvrdenia ošetrojúceho lekára o zdravotnom stave tejto fyzickej osoby, podať žiadosť o zabezpečenie alebo udeliť súhlas aj iná fyzická osoba. V prípade, že je fyzická osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony, žiadosť o zabezpečenie podpíše súdom ustanovený opatrovník. V tomto prípade je nevyhnutné k žiadosti o zabezpečenie doložiť kópiu rozsudku súdu o pozbavení spôsobilosti občana na právne úkony a kópiu listiny o ustanovení opatrovníka.

- K žiadosti o zabezpečenie je potrebné priložiť kópiu právoplatného rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu

službu.

- Žiadosť o zabezpečenie je potrebné spolu s právoplatným rozhodnutím o odkázanosti na sociálnu službu doručiť na BBSK osobne cez podateľňu, poštou alebo elektronicky prostredníctvom zriadenej elektronickej schránky.

- BBSK doručení žiadosť o zabezpečenie zasiela do zariadenia sociálnych služieb, o ktoré FO prejavila záujem. Sociálna služba je FO zabezpečená v takom poradí, v akom je ich žiadosť o zabezpečenie vedená v evidencii došlých žiadostí.

- Ak je vo vybranom zariadení sociálnych služieb voľné miesto, BBSK informuje FO, resp. kontaktnú osobu uvedenú v žiadosti o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby, o termíne možnosti zabezpečenia poskytovania sociálnej služby.

13. FO má rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu vydané obcou/mestom. Je potrebné mať aj rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu z VÚC?

Ak má FO záujem o sociálnu službu v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, rehabilitačnom stredisku alebo v zariadení podporovaného bývania, je potrebné mať rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu vydané BBSK.

14. Ako postupovať, ak obec/mesto odmietne vydať rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu, nakoľko sa v obci/meste takýto druh

sociálnej služby neposkytuje?

Obec/mesto je povinná rozhodovať o odkázanosti na sociálnu službu, ktorú jej ustanovuje zákon o sociálnych službách a je povinná poskytnúť alebo zabezpečiť sociálne služby, ktoré jej určuje zákon o sociálnych službách (zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská služba). V prípade, ak daná obec/mesto neposkytuje sociálnu službu, jej poskytovanie zabezpečí u iného verejného alebo neverejného poskytovateľa sociálnych služieb zapísaného v Registri poskytovateľov sociálnych služieb.

15. Ako sa dá zistiť úhrada za sociálnu službu?

Sumu úhrady za sociálnu službu a spôsob, ako bude úhrada určená a spôsob platenia, stanovuje verejný poskytovateľ sociálnej služby v súlade so všeobecne záväzným nariadením VÚC alebo obce/mesta, ktorí zariadenie sociálnych služieb zriadili

alebo založili. Neverejný poskytovateľ sociálnej služby určuje sumu úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia Zmluvou o poskytovaní sociálnej služby v súlade s aktuálnym cenníkom sociálnej služby, ktorý je povinný zverejniť na svojom webovom sídle. Ak ho nemá, na inom verejne dostupnom mieste. V Zmluve o poskytovaní sociálnej služby, ktorá bude medzi FO, ktorej sa bude sociálna služba poskytovať a poskytovateľom sociálnej služby uzatvorená, musí byť uvedená presná suma, aká bude za jednotlivé poskytované či zabezpečované činnosti platená.

16. Kde sa dajú najst' bližšie informácie o verejných a neverejných poskytovateľoch sociálnej služby v rámci regiónu BBSK?

Kontakty na všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v Slovenskej republike sú uvedené v Centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb.

III. ČASŤ

Zákon 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu.

Cieľom úpravy právnych vzťahov je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „FO s ŤZP“) do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

Príslušné orgány:

- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny ,
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“).

Mnohí ťažko zdravotne postihnutí nevedia, na ktorú inštitúciu sa môžu obrátiť, koho majú požiadať a kde sa informovať o tom, ako by mohli zmierniť svoje sociálne znevýhodnenie.

Na nasledujúcich riadkoch vám prinášame podrobný manuál, ako postupovať pri vybavovaní preukazu FO s ŤZP, parkovacieho preukazu, peňažného príspevku na opatrovanie a iných kompenzácií.

Základné pojmy:

Kompenzácia – je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov.

Sociálny dôsledok – je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

Ťažké zdravotné postihnutie – je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50% (ďalej len „ŤZP“).

Funkčná porucha – je nedostatok telesných, zmyslových alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať

dlhšie ako 12 mesiacov.

Sociálne dôsledky ŤZP sa kompenzujú v oblasti:

- mobility a orientácie – kompenzuje sa znížená pohybová schopnosť alebo znížená orientačná schopnosť,
- komunikácie – kompenzuje sa narušená schopnosť komunikácie,
- zvýšených výdavkov – kompenzujú sa zvýšené výdavky
- na diétne stravovanie,
- súvisiace s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,
- súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,
- súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom,
- sebaobsluhy – kompenzuje sa obmedzená schopnosť sebaobsluhy alebo strata schopnosti sebaobsluhy.

1. Kde začať? Ako požiadať o preukaz ŤZP?

Prvou zastávkou je ÚPSVaR v mieste trvalého bydliska alebo mieste prechodného bydliska.

Na oddelení posudkových činností dostanete formulár žiadosti o vyhotovenie preukazu FO s ŤZP a formulár pre obvodného lekára.

Na žiadosti je potrebné podčiarknuť, či chcete preukaz bez sprievodcu, alebo so sprievodcom.

Lekárska správa

Keďže sa bude komplexne posudzovať zdravotný stav, musíte doložiť

odborné lekárske nálezy, nie staršie ako 6 mesiacov. Na lekárskom náleze musí byť viditeľná pečiatka a podpis obvodného lekára.

Vyplnenú žiadosť (spolu s odbornými lekárskými nálezmi a vyplneným formulárom od obvodného lekára) odnesť na posudkové oddelenie ÚPSVaR.

Od podania žiadosti plyní 30-dňová lehota na vydanie lekárskeho posudku a 15-dňová lehota na vydanie rozhodnutia o priznaní, alebo nepriznaní preukazu FO s ŤZP.

Základnou podmienkou pre vyhotovenie preukazu je miera funkčnej poruchy ťažkého zdravotného postihnutia, a to najmenej 50 %. Miera funkčnej poruchy je uvedená v rozhodnutí o priznaní preukazu FO s ŤZP, alebo FO s ŤZP so sprievodcom.

Mieru funkčnej poruchy určí posudkový lekár a to na základe diagnóz, uvedených v odborných lekárskejších nálezoch, ktoré ste doložili k žiadosti a taktiež sa vyjadrí aj k nutnosti sprievodcu.

Upozornenie!

Ak doložíte k žiadosti iba lekárske nálezy z vykonanej kontrolnej lekárskej prehliadky a nekomplexné lekárske nálezy od odborného lekára, môže stať, že vám bude doručené rozhodnutie o nepriznaní preukazu FO s ŤZP.

Bolo vám doručené rozhodnutie o priznaní preukazu FO s ŤZP?

FO s ŤZP príslušný ÚPSVaR vy-

hotoví preukaz, ak z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Ak je FO s ŤZP odkázaná aj na sprievodcu, vyhotoví sa jej preukaz ŤZP so sprievodcom.

Právoplatnosť rozhodnutia

Rozhodnutie o priznaní preukazu FO s ŤZP je právoplatné na 15. deň od jeho doručenia. Ak pripadne 15. deň od prevzatia na deň pracovného pokoja, či na deň pracovného voľna, rozhodnutie je právoplatné na nasledujúci pracovný deň.

Bolo vám doručené rozhodnutie o nepriznaní preukazu FO s ŤZP?

Posudkový lekár vám (na základe predložených lekárskeho nálezov) určil mieru funkčnej poruchy menej ako 50 %.

V takomto prípade máte možnosť podať odvolanie do 15 dní od prevzatia rozhodnutia.

Odvolanie je potrebné doručiť tomu úradu, ktorý rozhodnutie vydal, a to osobne, alebo poštou.

Nie ste spokojní s rozhodnutím? Odvolajte sa!

Pri odvolaní je dôležitá pečiatka s dátumom odoslania (z pošty). Podané odvolanie musí obsahovať informáciu, voči akému rozhodnutiu sa odvolávate, aj číslo rozhodnutia. Svoje odvolanie by ste mali aj patrične odôvodniť. K odvolaniu môžete priložiť aj nové lekárske nálezky.

ÚPSVaR vám môže vyhovieť v plnom rozsahu a to do 30 dní od podania odvolania voči nepriznaniu preukazu FO s ŤZP. Ak sa tak nestane, celá spisová dokumentácia oddelenia posudkových činností sa zasiela na druhostupňový orgán, t.j. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste pôsobnosti nášho kraja.

Ústredie môže nanovo rozhodnúť, a to na základe lekárskeho nálezov, ktoré sa nachádzajú v odvolacej spisovej dokumentácii, prípadne vás môže vyzvať, aby ste svoje odvolanie doplnili.

Odvolací orgán môže napadnuté rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdiť v plnom rozsahu, ale môže ho aj zrušiť a vrátiť na nové konanie a rozhodnutie (naspäť „do rúk“ úradu, ktorý rozhodnutie o nepriznaní vydal).

Mali by ste vedieť, že...

- na vyhotovenie preukazu je potrebné doložiť aktuálnu fotografiu s rozmermi 3 x 4 cm a platný preukaz totožnosti (občiansky preukaz alebo pas),
- každá zmena (strata, odcudzenie, zničenie) preukazu musí byť nahlásená na ÚPSVaR, ktorý preukaz vydal. Zneužitie preukazu je trestné!
- preukazy FO s ZŤP a preukazy FO s ZŤP-S sú platné len s predloženým občianskym preukazom,
- „červený pásik“ na preukaze FO s ŤZP-S znamená, že ste odkázaný na sprievodcu,
- preukaz FO s ŤZP-S so zrakovým postihnutím (praktická alebo úplná slepota oboch očí) by mal mať na

zadnej označenie „blind“,

- preukaz FO s ŤZP-S so sluchovým postihnutím by mal mať na zadnej strane označenie „deaf“.

Výhody s preukazom ŤZP:

Preukaz FO s ŤZP slúži na uplatnenie zliav a výhod (napríklad v doprave, kultúre, v oblasti miestnych daní).

Výšku zliav a výhody určujú dotknuté rezorty alebo konkrétni poskytovatelia služieb.

Odporúčame, aby sa osoby s ŤZP informovali, či napríklad konkrétny prepravca, organizátor kultúrneho podujatia, športového podujatia poskytuje zľavy alebo iné výhody držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP.

2. Kto má nárok na opatrovateľský príspevok a ako ho získať?

- príspevok na opatrovanie je finančný príspevok pre osoby, ktoré opatrujú FO s ŤZP a tieto sú v zmysle platnej legislatívy odkázaní na opatrovanie,
- slúži na zabezpečenie pomoci FO s ŤZP pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť a realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít,
- cieľom príspevku je kompenzovať zdravotné znevýhodnenie opatrovanej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, sociálnych aktivitách či starostlivosti o domácnosť, a umožniť jej zostať v domácom prostredí,
- výška finančného príspevku na opatrovanie sa každoročne mení. Suma opatrovateľského príspevku závisí aj od počtu opatrovaných osôb alebo

od toho, či je opatrovateľ v dôchodku alebo v produktívnom veku.

Žiadosť o príspevok:

- podáva sa písomne na ÚPSVaR príslušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa,

- nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby,
- žiadosť musí obsahovať odôvodnenie,

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom ÚPSVaR o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

Konanie o priznaní peňažného príspevku:

- začína sa na základe písomnej žiadosti,
- podkladom na rozhodnutie je komplexný posudok,
- ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za osobu s ŤZP, je lekárskeho posudku podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu.
- ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku.
- ak je podkladom na rozhodnutie

o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku.

- ak nemôže príslušný ÚPSVaR vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Kto je oprávnenou osobou na pobereanie peňažného príspevku na opatrovanie?

Oprávnenou osobou na peňažný príspevok na opatrovanie je fyzická osoba, ktorá opatruje FO s ŤZP a:

- je manžel, manželka, rodič, náhradný rodič, súdom ustanovený opatrovník, dieťa, starý rodič, vnuk, vnučka, súrodenec, nevesta (aj ovdovená žena po synovi svokry alebo svokra), zať (aj ovdovený muž po dcére svokry alebo svokra), svokor, svokra, švagor, švagriná, neter, synovec FO s ŤZP,

- býva s FO s ŤZP. Podmienka bývania sa považuje za splnenú, ak má fyzická osoba, ktorá opatruje FO s ŤZP, trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v mieste trvalého pobytu FO s ŤZP alebo FO s ŤZP má prechodný pobyt v mieste trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorá ju opatruje a s ktorou býva.

Komu sa poskytuje peňažný príspevok:

- len jednej oprávnenej osobe,
- ak osoba, ktorá opatruje FO s ŤZP,

vykonáva zamestnanie a jej mesačný príjem z tohto zamestnania nie je vyšší ako dvojnásobok sumy životného minima. Vykonávanie zamestnania nesmie byť v rozpore s účelom a rozsahom opatrovania FO s ŤZP,

- ak si osoba, ktorá opatruje FO s ŤZP zvyšuje kvalifikáciu externou formou štúdia alebo dennou formou štúdia kombinovanou s externou formou a v čase svojej neprítomnosti z dôvodu zvyšovania kvalifikácie zabezpečí opatrovanie osoby s ŤZP inou osobou.

Kto môže vykonávať opatrovanie:

- osoba, ktorá je plnoletá,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- je fyzicky a psychicky schopná vykonávať opatrovanie,
- FO s ŤZP jej udelila písomný súhlas s opatrovaním.

Fyzická osoba, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie, je dôchodkovo poistená, ak:

- nie je poistená z iných dôvodov (napríklad zamestnanie, výkon samostatnej zárobkovej činnosti),
- jej nebol priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok alebo nedovršila dôchodkový vek.

Bližšie informácie o sociálnom poistení osôb vykonávajúcich opatrovanie poskytuje Sociálna poisťovňa.

Aké sú podmienky nároku na peňažný príspevok:

- Peňažný príspevok sa poskytuje, ak:
- opatrovanie vykonáva oprávnená

osoba,

- sa opatrovanie poskytuje FO s ŤZP, ktorá dovŕšila 6 rokov veku a je odkázaná na opatrovanie,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok na opatrovanie sa neposkytne, ak sa FO s ŤZP poskytuje:

- peňažný príspevok na osobnú asistenciu,
- opatrovateľská služba viac ako osem hodín mesačne,
- týždenná pobytová sociálna služba alebo
- celoročná pobytová sociálna služba (s výnimkou sociálnej služby v útulku, domove na pol ceste alebo v zariadení núdzového bývania).

FO s ŤZP je podľa komplexného posudku odkázaná na opatrovanie:

- ak je odkázaná na pomoc inej osoby pri jednotlivých činnostiach (stravovanie a pitný režim, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, osobná hygiena, celkový kúpeľ, obliekanie, vyzliekanie, zmena polohy, sedenie a státie, pohyb po schodoch, pohyb po rovine, orientácia v prostredí, dodržiavanie liečebného režimu, potreba dohľadu) a rozsah tejto pomoci je aspoň 8 hodín denne.

Ak opatrovanie vykonáva osoba, ktorá si zvyšuje kvalifikáciu formou:

- štúdia popri zamestnaní,
- kombinovaného štúdia a štúdia jed-

notlivých vyučovacích predmetov alebo

- externého štúdia

a v čase svojej neprítomnosti z dôvodu zvyšovania kvalifikácie zabezpečí opatrovanie FO s ŤZP inou fyzickou osobou.

Ak opatrovanie vykonáva dôchodca:

Ak osoba, ktorá opatruje FO s ŤZP, poberá:

- starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok,
- invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (tzv. „plný“ invalidný dôchodok),
- výsluhový dôchodok alebo invalidný výsluhový dôchodok, tak sa neskúma a nezohľadňuje príjem opatrovanej FO s ŤZP.

Ak sa FO s ŤZP poskytuje odľahčovacia služba v zariadení sociálnych služieb:

- peňažný príspevok na opatrovanie sa poskytuje najviac za 30 dní v kalendárnom roku aj vtedy, ak sa osobe, ktorá opatruje FO s ŤZP poskytuje odľahčovacia služba.

Ak sa FO s ŤZP poskytuje opatrovateľská služba:

- peňažný príspevok na opatrovanie sa poskytuje aj vtedy, ak FO s ŤZP poskytuje opatrovateľská služba najviac 8 hodín mesačne.

Ak osoba s ŤZP zomrie:

- peňažný príspevok na opatrovanie sa poskytuje za celý kalendárny mesiac,

v ktorom táto osoba zomrela a za nasledujúci kalendárny mesiac.

Povinnosti oprávnenej osoby na opatrovanie:

Fyzická osoba, ktorá je účastníkom právnych vzťahov, je okrem iných povinností povinná najmä:

- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť príslušnému ÚPSVaR do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť do 8 dní príslušnému ÚPSVaR začatie poskytovania odľahčovacej služby, vykonávania zamestnania, pobytu v zdravotníckom zariadení, zvyšovania kvalifikácie externou formou štúdia alebo dennou formou štúdia kombinovanou s externou formou.

Kedy zaniká nárok na peňažný príspevok:

- ak sa poskytol neprávnom alebo jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel,
- ak príslušný ÚPSVaR zistí nedostatky závažného charakteru týkajúce sa kvality a rozsahu pomoci vykonávanej pre FO s ŤZP,
- ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na peňažný príspevok na opatrovanie (napríklad ak FO s ŤZP po opätovnom prehodnotení zdravotného stavu už nie je FO s ŤZP alebo hodnota majetku FO s ŤZP je vyššia ako 39 833 €),

- dňom smrti fyzickej osoby, ktorej sa poskytoval peňažný príspevok na opatrovanie.

3. Ako získať parkovací preukaz:

ÚPSVaR vyhotoví preukaz FO s ŤZP, ak:

- z právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze vyplýva, že má zdravotné postihnutie v prílohe č. 18 k zákonu č. 447/2008 Z.z.
- je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa komplexného posudku, ktorý bol podkladom na právoplatné rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu,
- ak FO s ŤZP nebol v konaní o peňažnom príspevku na kompenzáciu vydaný komplexný posudok, resp. nevyplýva z neho odkázanosť FO s ŤZP na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, avšak má záujem o parkovací preukaz, je potrebné písomne požiadať príslušný ÚPSVaR,
- o parkovací preukaz môže oprávnená osoba požiadať aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby.

Výhody s parkovacím preukazom:

- môže stáť na mieste vyhradenom pre vozidlá prepravujúce FO s ŤZP,
- nemusí po nevyhnutne potrebný čas dodržiavať zákaz státia,
- môže, ak je to nevyhnutné, vchádzať aj tam, kde je dopravnou značkou vjazd povolený len vymedzené-

mu okruhu vozidiel a do pešej zóny; pritom nesmie ohroziť bezpečnosť cestnej premávky; týmto oprávnením nie je dotknutá povinnosť vodiča uposlúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta.

Parkovací preukaz FO s ŤZP sa umiestňuje v prednej časti vozidla tak, aby bola jeho predná časť jasne viditeľná na účely kontroly.

4. Kedy a ako sa poskytne peňažný príspevok na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky a na úpravu pomôcky:

Peňažný príspevok sa poskytuje:

- ak je FO s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na pomôcku alebo na úpravu pomôcky, ktorou je možné prekonať alebo zmierniť sociálne dôsledky jej ŤZP,
- ak sa pomôcka neposkytuje ani nepožičiava na základe verejného zdravotného poistenia, s výnimkou:
 - druhého mechanického vozíka, za ktorý sa považuje aj druhý jednoduchý kočík a druhý špeciálne upravený kočík,
 - druhého elektrického vozíka,
 - druhého načúvacieho aparátu,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Príspevok sa poskytuje aj:

- na kúpu viacerých pomôcok, ak FO s ŤZP spĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na kúpu každej z týchto pomôcok,

- na kúpu a na úpravu pomôcky v prípade, ak si viaceré FO s ŤZP kupujú a upravujú jednu spoločnú pomôcku,
- na výcvik používania pomôcky, ak je FO s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na pomôcku a potrebuje získať vedomosti, zručnosti a schopnosti na používanie tejto pomôcky alebo na overenie schopnosti používať pomôcku,
- na výcvik používania pomôcky, ktorou je osobné motorové vozidlo, len ak je FO s ŤZP odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

FO s ŤZP je odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná z dôvodu:

- ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb (napríklad autobus, električka, vlak, trolejbus) a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z takéhoto vozidla alebo
- duševnej poruchy s často opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo
- ťažkej poruchy zvieráčov prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť len na pomôcky uvedené v zozname pomôcok na zmiernenie alebo prekonanie sociálnych dôsled-

kov ŤZP.

Peňažný príspevok je možné poskytnúť na základe:

- dokladu o cene pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o kúpe pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je výroba, predaj alebo distribúcia pomôcky,
- dokladu o cene výcviku používania pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonaného výcviku používania pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je vykonanie výcviku používania pomôcky,
- dokladu o cene úpravy pomôcky („predfaktúra“) alebo dokladu o cene vykonanej úpravy pomôcky („faktúra“) vyhotoveného osobou, ktorej predmetom činnosti je úprava pomôcky.

Peňažný príspevok sa neposkytne:

- ak príjem FO s ŤZP prevyšuje päť násobok sumy životného minima,
- na pomôcku, ktorá bola zakúpená pred dňom vypracovania komplexného posudku,
- na výcvik používania pomôcky a úpravu pomôcky vykonané pred dňom vypracovania posudku.

Podanie žiadosti:

- podáva sa písomne na ÚPSVaR príslušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa,
- žiadosť musí obsahovať odôvodnenie,
- nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami

a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby.

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom ÚPSVaR o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

Ďalší peňažný príspevok:

- je možné poskytnúť, ak pomôcka neplní svoj účel.

Pomôcka alebo úprava pomôcky neplní svoj účel, ak:

- je nefunkčná a nemožno ju opraviť,
- je nefunkčná a cena opravy alebo cena opravy s cenou všetkých doterajších opráv by bola vyššia ako 50 % poskytnutého peňažného príspevku na kúpu pomôcky,
- vyššia ako 50 % ceny pomôcky alebo 50 % ceny porovnateľnej pomôcky aktuálnej na trhu v čase rozhodovania o peňažnom príspevku na opravu pomôcky,
- nekompenzuje sociálne dôsledky ŤZP.

Konanie o priznaní peňažného príspevku:

- začína sa na základe písomnej žiadosti,
- podkladom na rozhodnutie je komplexný posudok,
- ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za FO s ŤZP, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu,
- ak je podkladom na rozhodnutie

o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku,

- ak nemôže príslušný ÚPSVaR vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Ako sa určí výška peňažného príspevku:

- určí sa percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky, ceny výcviku využívania pomôcky alebo ceny úpravy pomôcky a príjmu FO s ŤZP,
- určuje sa pre každú FO s ŤZP z príslušnej časti obstarávacej ceny v prípade, ak jednu pomôcku kupujú spoločne viaceré FO s ŤZP.

Upozornenie: Pri určení výšky peňažného príspevku na kúpu pomôcky sa zohľadňuje cena pomôcky najviac v sume ustanovenej v zozname pomôcok.

Aké sú povinnosti oprávnenej osoby:

- FO s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok, je povinná najmä:
 - kúpiť si pomôcku, dať si upraviť pomôcku alebo absolvovať výcvik do troch mesiacov odo dňa poskytnutia peňažného príspevku, najneskôr však do dvanástich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o jeho priznaní, ak pomôcku nie je možné kúpiť, upraviť alebo nie je možné absolvo-

vať výcvik používania pomôcky z dôvodov na strane osoby, ktorá vyrába, predáva, distribuuje alebo upravuje pomôcky alebo vykonáva výcvik používania pomôcky,

- predložiť príslušnému ÚPSVaR potvrdenie o skutočnosti, že si nemôže kúpiť alebo upraviť pomôcku alebo absolvovať výcvik v lehote troch mesiacov od poskytnutia peňažného príspevku z dôvodov na strane osoby uvedenej v predchádzajúcom odseku,
- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť príslušnému ÚPSVaR do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výplatu a výšku peňažného príspevku na kompenzáciu.

Kedy a prečo sa vracia peňažný príspevok:

FO s ŤZP, ktorej sa poskytol peňažný príspevok, je povinná vrátiť peňažný príspevok, ak pred uplynutím siedmich rokov od jeho poskytnutia (pri druhom elektronickom vozíku je táto lehota 10 rokov):

- predá, daruje alebo zaviní stratu alebo nefunkčnosť tejto pomôcky,
- je povinná vrátiť pomôcku subjektu, ktorý jej poskytol úver na kúpu tejto pomôcky,
- pomôcka, na ktorej kúpu bol poskytnutý tento peňažný príspevok vhodne nekompenzuje sociálne dôsledky ŤZP; v takomto prípade má FO s ŤZP možnosť vrátiť takúto pomôcku, ak je

funkčná.

FO s ŤZP nie je povinná vrátiť poskytnutý peňažný príspevok ani pomôcku, ak bol príspevok poskytnutý za účelom kúpy psa so špeciálnym výcvikom, špeciálneho softvéru alebo aktualizácie softvéru. Ak FO s ŤZP zomrie, ÚPSVaR uplatní poskytnutý peňažný príspevok ako pohľadávku v konaní o dedičstve len v prípade, ak FO s ŤZP nepoužila poskytnutý príspevok na stanovený účel.

5. Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie

Peňažný príspevok sa poskytne, ak:

- je FO s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie,
- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok nie je možné poskytnúť:

- FO s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba (s výnimkou poskytovania sociálnej služby v útulku, domove na pol ceste, zariadení núdzového bývania, zariadení podporovaného bývania alebo v zariadení sociálnych služieb na určitý čas nepresahujúci 30 dní),
- ak je príjem osoby s ŤZP vyšší ako trojnásobok sumy životného minima.

Žiadosť o príspevok:

- podáva sa písomne na ÚPSVaR prí-

slušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa,

- nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby,
- žiadosť musí obsahovať odôvodnenie.

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom ÚPSVaR o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

Konanie o priznaní peňažného príspevku:

- sa začína na základe písomnej žiadosti,
- podkladom na rozhodnutie je komplexný posudok,
- ak sa FO podľa lekárskeho posudku nepovažuje za FO s ŤZP, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu,
- ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku,
- ak nemôže príslušný ÚPSVaR vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Povinnosti oprávnenej osoby

FO s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok, je povinná najmä:

- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť príslušnému ÚPSVaR do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu.

Zánik peňažného príspevku

Nárok na peňažný príspevok zanikne:

- ak sa poskytol neprávom alebo jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel,
 - ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na tento peňažný príspevok, (napríklad ak FO s ŤZP po opätovnom prehodnotení zdravotného stavu už nie je FO s ŤZP alebo hodnota majetku FO s ŤZP je vyššia ako 39 833 €),
 - dňom smrti FO s ŤZP, ktorej sa tento peňažný príspevok poskytoval.
- Ak sa peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov priznal pred smrťou osoby, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa jej smrti, sa nevyplatia.

6. Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia

Peňažný príspevok sa poskytne, ak:

- je FO s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu

zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia,

- ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok nie je možné poskytnúť:

- FO s ŤZP, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba s dvomi výnimkami. Prvou výnimkou je, ak sa sociálna služba poskytuje v útulku, domove na pol ceste, zariadení núdzového bývania, zariadení podporovaného bývania alebo v zariadení sociálnych služieb na určitý čas nepresahujúci 30 dní. Druhou výnimkou je, ak FO s ŤZP spĺňa podmienky podľa prílohy č. 7 zákona.
- ak príjem FO s ŤZP je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima.

Žiadosť o príspevok:

- podáva sa písomne na ÚPSVaR príslušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa,

- nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby,
- žiadosť musí obsahovať odôvodnenie,

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom ÚPSVaR o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

Konanie o priznaní peňažného prí-

spevku:

- sa začína na základe písomnej žiadosti,
- podkladom na rozhodnutie je komplexný posudok,
- ak sa FO podľa lekárskeho posudku nepovažuje za FO s ŤZP, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu,
- ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku,
- ak nemôže príslušný ÚPSVaR vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Povinnosti oprávnenej osoby:

- FO s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok, je povinná najmä:
- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
 - písomne oznámiť príslušnému ÚPSVaR do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu.

Zánik nároku na peňažný príspevok:

- Nárok na peňažný príspevok zanikne:
- ak sa poskytol neprávom alebo jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel,

- ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na tento peňažný príspevok, (napr. ak FO s ŤZP po opätovnom prehodnotení zdravotného stavu už nie je FO s ŤZP alebo hodnota majetku FO s ŤZP je vyššia ako 39 833 €),
- dňom smrti FO s ŤZP, ktorej sa tento peňažný príspevok poskytoval.

Ak sa peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov priznal pred smrťou osoby, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa jej smrti, sa nevyplatia.

7. Peňažný príspevok na prepravu

Peňažný príspevok na prepravu slúži na zabezpečenie prepravy osoby s ŤZP na jej pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity, ak je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

- Peňažný príspevok sa poskytne, ak:
- je FO s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
 - FO s ŤZP na svoje pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity využíva prepravu zabezpečovanú osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy, obcou alebo registrovaným poskytovateľom sociálnych služieb,
 - ak ÚPSVaR vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť,
 - sa má preprava FO s ŤZP vykonať

v čase, keď osobné motorové vozidlo, na ktorého kúpu sa poskytol peňažný príspevok nie je technicky spôsobilé na premávku na pozemných komunikáciách.

FO s ŤZP je odkázaná podľa komplexného posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná z dôvodu:

- ťažkej poruchy mobility premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb (napríklad autobus, električka, vlak, trolejbus) a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z takéhoto vozidla alebo
- duševnej poruchy s často opakujúcimi prejavmi agresivity, neovládateľného alebo nepredvídateľného správania prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb alebo
- ťažkej poruchy zvieráčov prepravovať sa vozidlom verejnej hromadnej dopravy osôb.

Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak FO s ŤZP podniká, prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu.

Peňažný príspevok sa poskytuje na základe preukázaných výdavkov na prepravu zabezpečovanú vyššie uvedenými osobami.

- Peňažný príspevok nie je možné poskytnúť, ak:
- sa FO s ŤZP poskytuje peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených

výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla,

- je FO s ŤZP vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla,
- ak príjem FO s ŤZP prevyšuje päť násobok sumy životného minima.

Žiadosť o príspevok:

- podáva sa písomne na ÚPSVaR príslušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa,
- nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby,
- žiadosť musí obsahovať odôvodnenie.

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom ÚPSVaR o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

Konanie o priznanie peňažného príspevku:

- začína sa na základe písomnej žiadosti,
- podkladom na rozhodnutie je komplexný posudok,
- ak sa FO podľa lekárskeho posudku nepovažuje za FO s ŤZP, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu.
- ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od zača-

tia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku,

- ak nemôže príslušný ÚPSVaR vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Povinnosti oprávnenej osoby

FO s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok, je povinná najmä:

- predložiť doklad o výdavkoch na prepravu za každú vykonanú cestu za každý kalendárny mesiac príslušnému ÚPSVaR na vyúčtovanie, najneskôr do piateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca; tento doklad obsahuje najmä údaje o subjekte ktorý zabezpečil prepravu, dátum vykonanie prepravy a cenu za vykonanú prepravu,
- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,

- písomne oznámiť príslušnému ÚPSVaR do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu.

Zánik nároku

Nárok na peňažný príspevok zanikne:

- ak sa poskytol neprávom alebo jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel,
- ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na príspevok (napríklad ak FO s ŤZP po opätovnom prehodnotení zdravotného stavu už nie je FO s ŤZP alebo hodnota majetku FO s ŤZP je vyššia ako 39 833 €),
- dňom smrti FO s ŤZP, ktorej sa peňažný príspevok na prepravu poskytoval.

Ak sa peňažný príspevok na prepravu priznal pred smrťou fyzickej osoby, splatné sumy, ktoré sa nevyplátili do dňa jej smrti, sa nevyplatia.

Ako sa vyplácajú peňažné príspevky:

- nárok na peňažný príspevok a na jeho výplatu vzniká právoplatným rozhodnutím ÚPSVaR o jeho priznaní.

Peňažný príspevok na opatrovanie sa vypláca v eurách:

- v hotovosti,
- bezhotovostným prevodom na žiadosť fyzickej osoby, ktorej sa peňažný príspevok na opatrovanie priznal,
 - na jej účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky so sídlom na území Slovenskej republiky
 - na účet v banke alebo v pobočke

zahraničnej banky so sídlom na území Slovenskej republiky alebo inej osoby, ktorú si fyzická osoba, ktorej sa peňažný príspevok na opatrovanie priznal, určí.

Zoznam použitej literatúry

1. Zákon č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
2. Zákon 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
3. fotografie: unsplash.com

Prijímateľ: Mesto Filakovo

Názov projektu: Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík
v samosprávach okresu Lučenec

Názov aktivity projektu: Optimalizácia verejných politík – Manuály
na 5 oblastí kompetencií samospráv

Začiatok aktivity: 05/2021

Koniec aktivity: 10/2023

OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-2 314011APX2

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-2 314011APX2

**Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík
v samosprávach okresu Lučenec**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Prijímateľ: *Mesto Filákov*

Názov projektu: *Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík v samosprávach okresu Lučenec*

Názov aktivity projektu: *Optimalizácia verejných politík – Manuály na 5 oblastí kompetencií samospráv*

Začiatok aktivity: *05/2021*

Koniec aktivity: *10/2023*

OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-2 314011APX2

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.